

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI

Denizli İli Yaşayan İnsan Hazinesi ve Çam Düdüğü Yapımcısı ve İcracısı Hayri DEV

Birleşmiş Milletler Eğitim, Bilim ve Kültür Teşkilatı (UNESCO) “**Somut Olmayan Kültürel Mirasın Korunması**” sözleşmesi kapsamında Bakanlığımız tarafından yürütülen ulusal envanter oluşturulması çalışmaları çerçevesinde kültürel mirasımızın belli unsurlarını yeniden yaratmak ve yorumlamak açısından gerekli bilgi ve beceriye yüksek düzeyde sahip olan ve Ülkemizden seçilen 7 kişi içerisinde yer alan İlimizden Hayri DEV “**2008 Yılı Yaşayan İnsan Hazinesi(Ulusal Envanter No:02.0004)**” olarak ilan edilmiş, geleneksel kültürümüzün önemli kollarından biri olan “Çam Düdüğü” alanında yurt içinde ve yurt dışında yaptığı çalışmalardan ve sunduğu önemli hizmetlerden dolayı Kültür ve Turizm Bakanlığı tarafından 14.01.2010 tarihinde teşekkür belgesi verilmiştir.

1933 yılında Denizli'nin Çameli ilçesinin Gökçeyaka köyünde doğdu. Dağlarda yankılanan yanık kaval sesine, düğünlerde dinlediği üç telli saza gönül verdi. Hayri Dev hiç okula gitmedi. Okuma yazmayı okula giden bir arkadaşından öğrendi. Cura denilen 3 telli çalgıyı öğrenip, söylemeye o yıllarda başladı. Yaşadığı Gökçeyaka Köyün eski ismi taşıyan Masıt Kırığı denilen dokuz sekizlik mahalli ezgileri çalan ve söyleyen bir usta oldu.

Yüzyıllık bir gelenek olan çam düdüğünü büyüklerinden görerek, öğrenerek yapmaya ve çalmaya başlamıştır. Çam Düdüğü Yapımcısı ve İcracısı olarak yaptığı faaliyetlerden dolayı yerli ve yabancı bir dizi müzik ve halk kültürü araştırmacısı tarafından bilimsel çalışmalara konu olmuştur.

İkisi erkek, üçü kız beş çocuğu olan Hayri Dev ailesinden habersiz elindeki üç telli sazı ve çam düdüğünü hiç bırakmadı. Evlere gidip yarenlik yaptı, düğünlerde insanları eğlendirdi. Ormanda, dağlarda çobanlar için çaldı, söyledi. Zaman böyle geçti. Taa ki, 1992'ye kadar. 1992 yılında hayatını değiştirecek bir olay oldu. Fransız Jerome Cler İspanya'da duyduğu bir bağlama sesinin büyüüne kapılarak Türkiye'ye geldi. Bin 500 metre yükseklikteki Çameli ve Fethiye dağlarında uzunca bir süre bu sesin kaynağını bulmaya çalışırken yörenin kültürü hakkında 350 sayfalık bir tez hazırladı. Sorbonne Üniversitesi'nin Etimoloji Bölümü'nden doçentlik alması da bu tezle oldu. Cler, Türkiye'ye işte bu tarihte geldi. Hayri Dev'i buldu. Dinlediği ses, Dev'in elindeki üç telli saza aitti. Daha sonra 15 kişilik bir Fransız ekibi tekrar köye geldi. Dev'in hayatı 'Ormanlar Arkası' adlı belgesel filmle anlatıldı. Fransız müzikologlar üç defa ülkelerine konser verdirmek üzere çağırdılar. Hatta bir Fransız her yıl Dev'den ders almak üzere, Çameli'ne kadar geliyor; belgesel çekimler yapıyordu.

Tedavi gördüğü hastanede 18.07.2018 tarihinde 85 yaşında vefat eden Hayri DEV'in cenazesi ikindi namazını müteakip Denizli İli Çameli İlçesi Gökçeyaka Mahallesi'nde toprağa verilecektir.

